

de Vanskeligheder, der i sin Tid var forbundet med de meget simple Opgaver at lukke Lammefjorden og Ringkøbing Fjord (Hvide Sande).

Zuidersøen.

Gjort opmærksom paa disse Forhold har Forslagsstilleren henvist til, at man dog faktisk for nylig har afspærret Zuidersøen ved en Dæmning i alt væsentligt kun opført af i Land udgravet Fyld.

Dette er kun delvis rigtigt. Zuidersøen er i hvert Fald endnu ikke afspærret. Man har hidtil kun bygget en relativ kort Dæmning (ca. 2,5 km lang) mellem Nordholland og Øen Wieringen, medens Hovedløbet mellem Wieringen og Øst Friisland — ca. 30 km — ikke er afspærret.

Forholdene ved Lille Bælt forskellige fra Zuidersøen.

Der er 3 Ting, det kommer an paa ved et saadant Arbejde:

- 1) Vanddybden,
- 2) Strømhastigheden og
- 3) Materialet.

ad 1) Vanddybden i Zuidersøen angives at være gennemsnitlig ca. 4,5 m, men naar dog ved den udførte Dæmning paa en Strækning op til ca. 11 m. Hvor Dæmningen tænkes bygget i Lille Bælt, er Vanddybden imidlertid gennemsnitlig ca. 15 m og naar op til 46 m.

ad 2) I Zuidersøen naaede Strømhastigheden, da Dæmningen lukkedes, ca. 4 m i Sek.

I Lille Bælt kan Strømhastigheden allerede nu inden det kritiske Øjeblik, da Lukningen skal ske, under visse Forhold naa samme Hastighed. Men afgørende er, at Zuidersøen har et meget stort Tværsnitsareal og kun modtager meget ringe Tilløb (ca. $\frac{1}{9}$ af Rhinens Vandmængde). De større Hastigheder frembringes derfor ikke af dette Tilløb, men af Vandstandsvariationen fra Havet (Tidevandet). Der er hermed forbundet den betydelige Fordel, at Strømmen kun optræder paa ganske bestemte Tider af Døgnet, som forud kendes, og at der i de øvrige Tider haves praktisk talt roligt Vand, i Modsætning til Lille Bælt, hvor der i Almindelighed Døgnet rundt løber en betydelig Strøm; selvfølgelig kan der ogsaa i Lille Bælt undertiden være ret roligt Vand, men kun meget undtagelsesvis og aldrig til Tider, der forud lader sig beregne.

ad 3) Dæmningen i Zuidersøen er udført af en særlig Lerart og af Klæg, der efter foretagne Forsøg viste sig i Besiddelse af saadant Sammenhæng og ringe Tilbøjelighed til Udblødning, at disse Jordarter under rolige Vejrforhold kunde indbygges i en Dæmning paa ikke alt for dybt Vand. Den Fyld, der udgraves i Skibskanalen ved Lille Bælt, maa derimod — som fornævnt — antages at bestaa af de herhjemme almindelige Sand- og Lerlag, der let oplødes i Vand. (Endda er det ved Lille Bælt tænkt, at Dæmningen under Vand kan staa med Anlæg 2, medens Dæmningen i Zuidersøen er opført med langt fladere Anlæg: 4, 5 og 6).

Forholdene ved Zuidersøen kan derfor paa ingen Maade sammenlignes med Forholdene ved Lille Bælt, og den af Hr. Münter angivne Udførelsesmaade ved Dæmnings Fremstilling maa anses for uigennemførlig paa dette Sted.

Kalkulatorisk Overslag til Dæmning.

Skulde man være nogenlunde sikker paa at gennemføre Bæltets Spærring, maa man efter Statsbanernes Formening regne med Anvendelse lige fra Bunden af en betydelig Mængde Sten af passende Størrelser, tiltagende opefter. Men derved ændres Overslaget fuldstændigt. Skal man yderligere udstyre Skibsfartskanalen med en brugelig Sluse samt tilvejebringe de nødvendige Anlægsmoler ved begge Ender af Kanalen, vil et rent skønsmæssigt Overslag, der udarbejdes med samme Enhedspriser og med samme Sikkerhed som Overslaget for Broen, naa op til et Beløb af henimod ca. 70 Mill. Kr. — eller ca. 50 Mill. Kr. mere end det af Hr. Münter først nævnte Tal.

Bindende Tilbud.

Hr. Münter har fremsat et saakaldt bindende Tilbud paa 22 Mill. Kr. for Arbejdets Udførelse. Tilbudet er dog i Virkeligheden ikke bindende, da det indeholder en Bemærkning om, at det er af „yderste Vigtighed“, at nogle nærmere angivne In-